

феноменальній пам'яті, поет запам'ятовував пісню з одного разу, і вона залишалася в його пам'яті на все життя. Поет увібрав у своїй творчості багатство народнопісенної культури, органічно зрісся з нею. Деякі його вірші були покладені на музику, а згодом сфольклоризувалися і отримали статус народних пісень. Геніальний син України перейняв від свого народу властиву йому рису – природну музикальність, особливо він любив співати своїм братам – кріпакам.

В особистій бібліотеці Т.Г. Шевченка напередодні смерті була низка збірок українських пісень: П. Лукашевича, А. Метлинського, М. Максимовича та ін.

Великий Кобзар є представником музичної інтелігенції свого часу, який добре знав багатство української народної пісні і глибоко відчував суть та призначення музичного мистецтва. Громадянський пафос справжня народність, ідейна змістовність Тараса Шевченка, тісний зв'язок із народнопісенною творчістю, виняткова музикальність віршів великого майстра – усе це відіграло важливу роль у становленні і розвитку української національної музичної школи. Використовуючи засоби народної пісні, Він створив щось близьке до неї, але разом з тим нове, оригінальне, своє. Він творив у різних жанрах народнопісенної творчості: у нього є сумна, сповнена туги і хвилювання за майбутнє дитини, колискова й похмура гайдамацька пісня, але найбільше – творів, подібних до народних побутових пісень, з їх багатством тематики й різноманітністю виражень почуттів і настроїв, починаючи від жартівливих, і закінчуючи глибоко ліричними про жіночу долю, нещасливе кохання.

Таким чином, пісня була невід'ємною часткою поетової душі, вплинула на його життя і творчість.

КАТЕГОРІЯ ДУМИ У ТВОРЧОСТІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Іншина А.О., студ. I курсу факультету обліку та фінансів
Науковий керівник – Гаврилюк Ю.М., канд. філол. наук,
доцент кафедри філософії

*Думи мої, думи мої,
 Квіти мої, діти!
 Виростав вас, доглядав вас —
 Де ж мені вас діти?..
 В Україну ідіть, діти!
 В нашу Україну,
 Попідтинню, сиротами,
 А я — тут загину.*

Саме цими словами я хочу почати свій виступ, адже вони такі поетичні, такі батьківські. Поняття «дума» зустрічається у Шевченка в різних значеннях. Із них не всі є суто «шевченківськими» і не належать до специфічних мотивів його творчості. Інколи воно вживається як синонім слів «думка», «міркування»: «...Напишіть їй і мені вашу і думу, і пораду». У «Передмові» до «Гайдамаків»

згадується про думу, яку співає сліпий кобзар. У такому літературознавчому значенні – як жанр українського героїчного епосу – термін «дума» зустрічаємо і в Шевченківському листуванні до А. Маркевича, 22 квітня 1857 року. Шевченко добре знав народні думи, опубліковані в збірниках М. Максимовича, П. Лукашевича, П. Куліша, і високо їх цінував, захоплення ними висловив у повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали». Народні думи були одним з історичних джерел Шевченкових романтичних поем, а в поемі «Сліпий» він дав зразок власної літературної думи, створеної за каноном народних дум. Власне, і «Гамалію» можна розглядати як «авторську» літературну думу.

В поезії 1838 року « На вічну пам'ять Котляревському» відчувається оця акцентованість важливої для автора думки якій він шукає розуміння й відгуку:

*Праведная душе! Прийми мою мову
Не мудру та щирю. Прийми, привітай...*

Цій дуже особистій «мові» (словам про найсокровенніше він і дасть невдовзі означення: «дума»).

«Думи мої, думи мої ...» - свого роду поетичний самоаналіз, що дає уявлення про імпульси та перебіг творчого акту в Шевченка і про характер його дум: гранично щира мова про свою долю, свою самоту потребу знайти рідне серце, тугу за Україною, захоплення «козацькою волею», журба за героїчним минулим, докір собі самому за безрадість і все-таки – надія, що думи свого сина Україна прийме, і то неабияк. Отже, говорячи про «думу» як про один з найхарактерніших мотивів його поезії, ми повинні вести мову і про мотиви окремих «дум», як вони звучать або розгортаються в конкретних творах : тобто, йдеться про єдність рефлексій другого і першого ряду. Адже навіть коли Шевченко просто називає своє висловлювання «думою», він надає йому великого значення.

Майже завжди авторська характеристика своїх дум стає у Шевченка своєрідним наданням так званого п'ятого змісту предметам або відповідником емоційного настрою твору, який є розгортанням відповідної думи або на неї резонує. У своєму вірші « Сон» він звертається до своєї думи : « Лети ж, моя думо, моя люта муко!»,- тут дума панорамає над тяжкими картинами імперської діяльності і стає стражденною, проте поет не може і не хоче її позбутися. Дума в творах Шевченка не скоряється ні долі, ні недолі. В неї своє життя, вона сама володіє людиною, і несила думати про те, що думається. Бо в цій думі – уся пристрасть людської свідомості, вписана в сукупній досвід суспільства:

*Якби то, думаю, якби
Не похилилися раби ...
То не стояло б над Невою
Оцих осквернених палат!
Була б сестра, і був би брат,
А то...нема тепер нічого...
Ні бога навіть, ні півбога.*

Диявольщина нічного Петербурга з кошачими очима «апостольської брами» урвала думу, але:

Я схаменувся, осінивсь

*Святим хрестом і тричі плюнув
Та й знову думать заходивсь
Про те ж таки, що й перше думав.*

У цих останніх рядках – вичерпна характеристика Шевченківської думи: її владності, невідступності, а часом і «в'їдливості»; її вкоріненості в психоемоційному складові поета; її зосередженості на головних проблемах суспільного життя, моральних цінностях християнства та духовних імперативах власної особистості.

КАРТА ПАМ'ЯТНИКОВ Т. ШЕВЧЕНКО В УКРАЇНЕ І ЗА РУБЕЖОМ

**Камано Паскаль, студ. II курсу факультета економіка підприємства
Научний керівитель – Петрова Т.А., старший преподаватель
кафедры укр. и рус. языков**

Тарас Шевченко – великий український поет і художник. Український геній відомий у всьому світі. Актуальним видається дослідження карти пам'яток Шевченка.

Пам'ятники українському поету Тарасу Шевченку встановлені у всіх областях України, багатьох містах і селах країни, а також у столицях і містах інших країн. Карту "Пам'ятники Тарасу Шевченку в Україні і за кордоном" презентували у Львові. В ній подана інформація, скільки пам'яток поету є у всьому світі.

За даними Вікіпедії, у світі нараховується 1384 пам'ятника Т. Шевченка. Майже половина з них – 430 у Івано-Франківській області. На Харківщині – чотири. Для порівняння, пам'яток А. Пушкіну у світі не більше двохсот. Карта інформує, що пам'ятники поету є у 48 країнах світу.

Найоригінальніший встановлений на північному Кавказі у Кабардино-Балкарії (на північному Кавказі), на висоті 4200 метрів над рівнем моря. Найвищий пам'ятник відкрили у Ковелі Волинської області. Його висота сім метрів, а вага – 20 тонн. Найперший пам'ятник був встановлений у 1881 році на туркменсько-казахській землі – у Мангышлак, поблизу Форт Шевченко, там поет був у відвідуванні. В Україні перший пам'ятник Шевченку (його бюст) також був встановлений у 1881 році у Харкові у садибі Алчевських.

За кордоном найбільше пам'яток встановлено у Росії – 30 (10 пам'яток і 20 меморіальних дошок), Казахстані – 16, США – 9 і Канаді – 9, у Білорусії – 6, Польщі – 5, Молдові – 4, Бразилії – 3, Аргентині – 3, Франції – 3 і др.

Найкрасивішим у світі пам'ятником Т. Шевченка вважається пам'ятник у Україні, встановлений у Харкові у 1935 році. Він є одним з символів міста. Він символізує боротьбу людей праці за свої права проти угнетачів.

Серед зарубіжних пам'яток найбільш цікавими і незвичайними